

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 222/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť E. A., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. V. K., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nt 5/2006 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ntok 1/07 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Ntok 111/06) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2009 doručená sťažnosť E. A., vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. K., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nt 5/2006 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ntok 1/07 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Ntok 111/06) o povolenie obnovy konania.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„Podaná sťažnosť smeruje proti postupu Okresného súdu v Prešove a Krajského súdu v Prešove v súvislosti s prietahmi v konaní o mojom návrhu na povolenie obnovy konania...“

Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 1 T 14/00 zo dňa 17. decembra 2003 ma po tretíkrát uznal spolu s obžalovaným V. D. vinným zo spáchania pokusu trestného činu vraždy spolupáchatelstvom § 219 ods. 1, 2 písm. h) Trestného zákona. Za to mi uložil trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov a zaradil ma do III. nápravnovúchovnej skupiny. Predchádzajúce dva rozsudky krajského súdu v tejto veci najvyšší súd dvakrát zrušil. Až rozsudok KS v Prešove zo dňa 17. decembra 2003 potvrdil Uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 5 To 13/04 zo dňa 23. 06. 2004, tým že zamietol moje odvolanie proti vyššie uvedenému rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že som sa nechcel zmieriť s tým, že som bol odsúdený ako nevinný, podal som prostredníctvom obhajcu dňa 30. 10. 2006 na Krajský súd v Prešove návrh na povolenie obnovy konania v súlade s ustanovením § 393 a nasl. Trestného zákona (vedené pod. sp. zn. Ntok 111/06). Krajský súd v Prešove pripisom zo dňa 02. 11. 2006 pre údajnú nepríslušnosť vec postúpil na rozhodovanie Okresnému súdu v Prešove (senát JUDr. K. M. N.). Okresný súd v Prešove až po siedmich mesiacoch svojej nečinnosti Uznesením zo dňa 19. 06. 2007, sp. zn. 5 Nt/5/06 vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť a vyvolal spor o príslušnosť, ktorý rozhodoval Najvyšší súd SR, ktorý na základe zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia, Uznesením zo dňa 22. 8. 2007, sp. zn. 1 Ndt 13/2007 rozhodol, že príslušným na vykonanie konania je Krajský súd v Prešove (senát JUDr. A. L.). Uznesenie Najvyššieho súdu bolo Okresnému súdu v Prešove podľa podacej pečiatky doručené dňa 28. 08. 2007. Okresný súd v Prešove doručil dňa 04. 09.

2007 Krajskému súdu v Prešove spis s mojim návrhom na povolenie obnovy konania (v súčasnosti vedené pod sp. zn. 3 Ntok 1/07). Od tohoto dátumu nastala absolútna nečinnosť krajského súdu, hoci prietahy súdov v konaní o povolení obnovy konania je možné zaznamenať od samého počiatku podania môjho návrhu.

Domnievam sa, že ako sťažovateľ som sa nijakým relevantným spôsobom nepričinil o predĺženie predmetného konania, práve naopak prostredníctvom mojej matky bolo aj keď iba laicky dotazované Ministerstvo spravodlivosti SR (minister) so žiadosťou o pomoc pri odstraňovaní prietahov.

Dňa 22. 04. 2009 som podal prostredníctvom obhajcu sťažnosť predsedovi Krajského súdu v Prešove na prietahy v konaní, ktorý po oboznámení s obsahom mojej sťažnosti konštatoval v odpovedi k sťažnosti na prietahy zo dňa 11. 05. 2009; Spr 10052/2009, že skutočnosti uvedené v mojej sťažnosti sú pravdivé. No samotné konštatovanie predsedu krajského súdu o existencii prietahov pre mňa nepredstavuje žiadnu satisfakciu. Ani argumenty o nedostatočnom personálnom obsadení trestného úseku krajského súdu, argumenty o zvýšenom počte náročných vecí v senáte, nemôžu ospravedlniť vzniknuté prietahy...

Výsledkom nečinnosti Okresného súdu v Prešove a Krajského súdu v Prešove je skutočnosť, že o mojom návrhu na povolenie obnovy konania nie je právoplatne rozhodnuté ani po dva a pol roku od podania návrhu...

Od počiatku vznesenia obvinenia, teda od roku 1999 som tvrdil a preukazoval nevinu a som jednoznačne presvedčený, že som sa stal obeťou justičného omylu. V súčasnosti som už z 12 ročného trestu vykonal v najťažších podmienkach takmer 10 rokov.

Postupom Okresného súdu v Prešove a Krajského súdu v Prešove mi bola upretá možnosť v primeranej lehote preukázať svoju nevinu a zároveň mi bola konaním okresného súdu a krajského súdu upretá možnosť dostať sa skôr z výkonu trestu na slobodu v prípade pozitívneho rozhodnutia o mojom návrhu na povolenie obnovy konania. Apelujem najmä na tú skutočnosť, že čas o ktorý som bol ukrátený súdnymi prietahmi mi už nikto nevráti a ten čas som strávil v najprísnejšom väzení...

Vzhľadom na vyššie uvedené porušenia mojich základných práv a slobôd žiadam, aby mi Ústavný súd SR priznal finančné zadošťačenie vo výške 5.000 €, ktoré mi budú povinní Krajský súd v Prešove vo výške 3.500 € a Okresný súd v Prešove vo výške 1.500 €,

vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

S odkazom na dĺžku konania o mojom návrhu na povolenie obnovy konania, s odkazom na skutočnosť, že napriek svojmu neustálemu presvedčeniu o mojej nevine vykonávam dlhoročný trest v najťažšej nápravno-výchovnej skupine a berúc do úvahy, že som sa o prieťahy nepričinil, možno považovať zadosťučinenie v takejto výške za primerané. O mojom návrhu nie je rozhodnuté súdmi už viac ako 30 mesiacov a právoplatné rozhodnutie je v nedohľadne. Táto doba je neakceptovateľná. Takúto dlhú nečinnosť nie je možné ničím ospravedlniť najmä preto, že som vo výkone trestu odňatia slobody a prostriedok obnovy konania predstavuje pre mňa jedinou právnu možnosť ako preukázať svoju nevinu a potvrdiť tak skutočnosť, že v súvislosti s mojim odsúdením za stíhaný skutok, som sa stal obeťou justičného omylu.“

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci samej vydal tento nález:

„1. Základné právo E. A. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Prešove v konaní vedenom sp. zn. 5 Nt 5/2006 a Krajského súdu v Prešove vo veci rozhodovania o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy v konaní vedenom sp. zn. 3 Ntok 1/07 (pôvodne pod sp. zn. Ntok 111/06), porušené bolo.

2. Sťažovateľovi E. A. priznáva primerané zadosťučinenie vo výške 5.000 €, ktoré je mu Krajský súd v Prešove vyplatiť vo výške 3.500 € a Okresný súd v Prešove je povinný vyplatiť vo výške 1.500 €, všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi E. A. trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. K. do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. sp. zn. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, III. ÚS 138/02, III. ÚS 107/06).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nt 5/2006 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ntok 1/07 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Ntok 111/06) v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na povolenie obnovy konania dochádza k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy má každý právo, aby sa jeho vec... prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola... v primeranej lehote prejednaná... súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať právo na prerokovanie veci v primeranej dobe vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (obdobne napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 347/04, III. ÚS 11/05, III. ÚS 81/05, III. ÚS 107/06).

Účel označených práv v trestnom konaní pred súdom možno definovať aj ako potrebu, aby stav právnej neistoty osoby obžalovanej z trestného činu, o ktorej vine má rozhodnúť súd, bol odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím v primeranej lehote.

Pri obnove konania podľa Trestného poriadku môže byť toto právo porušené v zásade len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania.

V konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ani čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prejednanie záležitosti súdom v primeranej lehote, pretože nejde o rozhodovanie v merite veci (t. j. o vine s'ťažovateľa, resp. o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu) a o odstránenie stavu jeho právnej neistoty právoplatným súdnym rozhodnutím vo veci samej (obdobne napr. I. ÚS 63/05, III. ÚS 107/06).

Takéto rozhodnutie (ktorého sa týkajú označené práva sťažovateľa) bolo totiž už vydané v pôvodnom konaní vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 1 T 14/00 a na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 5 To 13/04 a v zmysle § 393 ods. 1 Trestného poriadku predstavuje dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, pokiaľ nebola povolená obnova konania. Právna neistota sťažovateľa bola odstránená právoplatným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 T 14/00 zo 17. decembra 2003 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 13/04 z 23. júna 2004.

Dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní pokračovať, odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, keď by okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prejednal. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o hmotnom práve a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote (mutatis mutandis III. ÚS 191/02, I. ÚS 24/03, IV. ÚS 185/04, III. ÚS 18/05, I. ÚS 63/05, III. ÚS 107/06).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Nt 5/2006 a postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Ntok 1/07 (pôvodne vedenom pod sp. zn. Ntok 111/06) po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2009